

Tilläggsbudget

Till finansutskottet

Inledning

Finansutskottet har berett riksdagens utskott tillfälle att yttra sig över proposition 2000/01:100 2001 års ekonomiska vårproposition med förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken, utgiftstak, ändrade anslag för budgetåret 2001, m.m. jämte motioner i de delar som respektive utskotts beredningsområde berörs.

Motionerna 2000/01:Fi17–Fi33 har väckts med anledning av propositionen.

I detta yttrande behandlar justitieutskottet frågan om tilläggsbudget för år 2001. Propositionen i övrigt i de delar som rör justitieutskottets beredningsområde behandlas i ett annat yttrande till finansutskottet, 2000/01:JuU3y Vårpropositionen.

I fråga om årets budget föreslår regeringen i propositionen yrkande 37 att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2001 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med en specifikation i en bifogad tabell.

Utskottet avgränsar sitt yttrande till att avse frågor som rör utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

Utskottet

Överväganden

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet omfattar bl.a. anslag till polisväsendet, åklagarväsendet, domstolsväsendet, kriminalvården, utskökningsväsendet, Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten och ersättning för skador på grund av brott. Utgiftsramen uppgår för innevarande budgetår till 23 973 miljoner kronor.

I fråga om utgiftsområde 4 innebär regeringens förslag följande.

Utgiftsområdet tillförs 773 miljoner kronor. Härav tillförs anslaget 4.1 Polisorganisationen 770 miljoner kronor och anslaget 4:6 Kriminalvården 3 miljoner kronor. Vidare innebär förslaget att anslaget 4.10 Brottsoffermynd-

digheten genom en omfördelning från anslaget 4.11 Ersättning för skador på grund av brott tillförs 3 miljoner kronor.

I denna del har väckts en motion, 2000/01:Fi24 av Bo Lundgren m.fl. (m). I yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om behovet av ytterligare utbildningsplatser inom polisutbildningen. I yrkande 2 begärs att riksdagen på tilläggsbudget skall anvisa 250 miljoner kronor utöver regeringens förslag till anslaget 4:1 Polisorganisationen. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om behovet av civilanställd personal hos polisen.

Utskottet konstaterar först att utgiftsprognosen för rättsväsendet pekar på att utgifterna innevarande budgetår kommer att uppgå till 24 592 miljoner kronor eller 619 miljoner kronor mer än vad som budgeterats.

Som framgår av propositionen (s. 152) är det främst polisen som kommer att överskrida sin budget. Följaktligen föreslår regeringen att merparten av nytillskottet, 770 miljoner kronor, skall tillföras polisen. Prognosen pekar för polisens del på ett ackumulerat underskott vid årets slut på drygt 700 miljoner kronor inklusive effekterna av de nedan nämnda minskade hyreskostnaderna. Vid bedömningen av polisens medelsbehov måste nämligen hänsyn också tas till att regeringen aviserat sin avsikt att göra en indragning på 170 miljoner kronor från polisens anslag. Bakgrunden är att polisens kompensation för hyreskostnader har varit felaktigt beräknade. Nettotillskottet till polisens budget blir alltså 600 miljoner kronor vilket, enligt utskottets mening, innebär en betydande förbättring av polisens ekonomiska situation. Polisen måste dock fortsätta att arbeta aktivt på att effektivisera resursanvändningen, något som i sig knappast kan betecknas som negativt.

När det gäller yrkandena i motion Fi24 utgår utskottet från att avsikten är att tillföra polisen ytterligare resurser i syfte att förstärka polisutbildningen och öka antalet civilanställda. Utskottet delar i och för sig motionärernas uppfattning om att det är nödvändigt att utöka polisutbildningen och att åtminstone en del av polisens personalproblem kan lösas genom fler civilanställda, särskilt inom den brottsutredande verksamheten där behovet av experter i många fall är stort. Detta är frågor som utskottet behandlat vid ett stort antal tillfällen under senare år (se senast 2000/01:JuU1 s. 39 f). Utskottet kan också konstatera att Rikspolisstyrelsen utförligt behandlat hithörande frågor i sitt budgetunderlag för 2002–2004 och att arbete pågår i Regeringskansliet med nästa års budget. Enligt utskottets mening bör dessa frågor, som har strategisk betydelse för utvecklingen av polisverksamheten, beredas i budgetsammanhang så som också sker. Utskottet kan dock inte undvika att anmärka att den utbyggnad redan i år av polisutbildningen som förespråkas i motionen knappast är möjlig med bibehållna kvalitetskrav, och utskottet är inte berett att göra avkall på de kvalitetskrav som ovillkorligen måste ställas på utbildningen. När det slutligen gäller den utökning av polispersonalen under året som förespråkas i motionen kan utskottet konstatera att de polisaspiranter som lämnar polishögskolan i vår redan har fått anställning vid landets polismyndigheter. Enligt Rikspolisstyrelsen finns det inte heller några färdigutbildade, arbetssökande poliser. Det framstår alltså som osannolikt att det skulle gå att

på några månaders sikt rekrytera ett stort antal polismän som kan träda i tjänst omedelbart.

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag såvitt avser anslagen till Kriminalvården, Brottsoffermyndigheten och Ersättning för skador på grund av brott.

Sammantaget innebär utskottets ställningstagande i det föregående att utskottet tillstyrker regeringens förslag såvitt avser utgiftsområde 4 och avstyrker motion Fi24.

Stockholm den 15 maj 2001

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Reinfeldt

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Reinfeldt (m), Ingvar Johnsson (s), Märta Johansson (s), Margareta Sandgren (s), Alice Åström (v), Ingemar Vänerlöv (kd), Anders G Högmark (m), Maud Ekendahl (m), Helena Zakariasén (s), Morgan Johansson (s), Yvonne Oscarsson (v), Ragnwi Marcelind (kd), Jeppe Johnsson (m), Kia Andreasson (mp), Gunnel Wallin (c), Göran Norlander (s) och Staffan Werme (fp).

Avvikande mening

Fredrik Reinfeldt (m), Anders G Högmark (m), Maud Ekendahl (m) och Jeppe Johnsson (m) anför:

Antalet poliser, nu omkring 16 000, räcker inte för att trygga medborgarnas säkerhet. Rikspolisstyrelsens bedömning är att det skulle behövas 19 000 poliser för att bl.a. närpolisreformen skall fungera. Vi delar den uppfattningen. Polisbristen är ett påtagligt problem överallt i landet, och det är realistiskt att räkna med att läget kommer att försämrats ytterligare om inte kraftfulla insatser görs. Enligt vår mening borde utskottet i enlighet med förslaget i motion Fi24 ha begärt ett ytterligare resurstillskott till polisen med 250 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Dessa medel skulle ha använts för att täcka hela underskottet i polisens budget. Dessutom skulle en kraftfull satsning på polisutbildningen ha kunnat genomföras redan i år. Det skulle också ha varit möjligt att lätta på den besvärliga personalsituationen genom att omedelbart anställa fler experter och annan civilanställd personal.